

БАТЛАВ
МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙ
АУДИТОРЫН ОРЛОГЧ

Огноо

2021 оны 9 сарын 9 өдөр

Я.САРАНСҮХ

(Газрын тосны салбарт бүтээгдэхүүн хуваах гэрээгээр олборлолтын үйл ажиллагаа явуулсан "Петрочайна Дачин Тамсаг" ХХК-ийн 2014-2018 оны батлагдсан төлөвлөгөө, төсвийн дагуу хийж гүйцэтгэсэн ажил, нийт хөрөнгө оруулалт, өртөг нөхсөн болон нөхөгдөх зардлын хэмжээ, газрын тосны экспорт, борлуулалтын орлогын тооцоо, хуваарилалтад баталгаажуулалт хийх) **АУДИТ**

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЭРГЭЖЛИЙН ЗӨВЛӨХ ШИНЖЭЭЧ
(ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД)-ИЙН **АЖЛЫН ДААЛГАВАР**

2021 оны 9 дүгээр сарын
9/9 ...-ны өдөр

Дугаар

ЧАР-АВ/21-028

Улаанбаатар
хот

Ажлын зорилго: Газрын тосны салбарт бүтээгдэхүүн хуваах гэрээгээр олборлолтын үйл ажиллагаа явуулдаг "Петрочайна Дачин Тамсаг" ХХК-ийн 2014-2018 оны батлагдсан төлөвлөгөө, төсвийн дагуу хийж гүйцэтгэсэн ажил, нийт хөрөнгө оруулалт, өртөг нөхсөн болон нөхөгдөх зардлын хэмжээ, газрын тосны экспорт, борлуулалтын орлогын тооцоо, хуваарилалтад баталгаажуулалт хийх аудитын гүйцэтгэлийн болон тайлагналын үе шатны ажилд аудитын багт байгаль орчны чиглэлийн нарийн мэргэжлийн дэмжлэг, туслалцаа үзүүлж, хамтран ажиллана.

Ажил гүйцэтгэх хугацаа: 2021.09.10-2021.11.20

Байршил: Үндэсний аудитын газар

НЭГ. ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

Үндэсний аудитын газар Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3-т заасан бүрэн эрхийн хүрээнд Газрын тосны тухай хуулийн 32 дугаар зүйлийн 32.2, 37 дугаар зүйлийн 37.2 дахь хэсэг, УИХ-ын Төсвийн байнгын хорооны "Аудитын сэдэв батлах тухай" 2020 оны 05, тус тогтоолд нэмэлт өөрчлөлт оруулах тухай 2021 оны 02 дугаар тогтоол, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторов 2021 оны А/28 дугаар тушаалаар баталсан "Үндэсний аудитын газрын 2021 онд гүйцэтгэх аудитын төлөвлөгөө"-г тус тус үндэслэн аудитыг 2021 оны 6 дугаар сарын 14-ний өдрөөс 2021 оны 11 дүгээр сарын 20-ны өдрийг хүртэл хугацаанд гүйцэтгэж, аудитын тайланг 2021 оны 12 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор Улсын Их Хурлын Төсвийн байнгын хороонд хүргүүлнэ.

Аудитын урьдчилсан судалгааны явцад Ашигт малтмал, газрын тосны газраас ирүүлсэн мэдээллээр гэрээлэгч 2014-2018 онд "Тосон-Уул 19" талбайд 1,056.6 сая ам.долларын ажил хийхээр хөтөлбөр, төсөв батлуулснаас гүйцэтгэлээр 588.4 сая ам.доллар, "Тамсаг 21" талбайд 1,368.6 сая ам.долларын ажил хийхээр хөтөлбөр, төсөв батлуулснаас гүйцэтгэлээр 645.9 сая ам.долларын зардлыг өртөг нөхөхөөр тус тус тайлагнасан байна.

ХОЁР. ГҮЙЦЭТГЭХ АЖИЛ, ҮҮРЭГ

Байгаль орчны мэргэжлийн зөвлөх шинжээч нь аудитын багтай хамтран Монгол Улсын Ерөнхий аудиторов баталсан аудитын төлөвлөгөө, хөтөлбөрийн дагуу ажлын даалгаварт заасан ажлыг журам, АДБОУС болон холбогдох бусад баримт бичигт нийцүүлэн

чанартай, арвилан хэмнэлттэй, үр ашигтай, үр нөлөөтэй хэлбэрээр цаг хугацаанд нь хийж гүйцэтгэх үүрэгтэй.

Ажлын зорилтын хүрээнд Үндэсний аудитын газар, Ашигт малтмал, газрын тосны газар болон “Петрочайна Дачин Тамсаг” ХХК-ийн “Тосон-Уул 19”, “Тамсаг 21” /Дорнод аймгийн Матад, Халхгол сум/-д тус тус ажиллана. Бэлтгэсэн ажлын баримт материалд тулгуурлан аудитын гүйцэтгэл, тайлагналын үе шатанд дараах ажил үүргийг хийж гүйцэтгэн, тайлан ирүүлнэ. Үүнд:

1. Гэрээлэгчийн 2014-2018 онд төлөвлөсөн байгаль орчны нөхөн сэргээх ажил нь холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу бодитой боловсруулж, хянаж, баталсан эсэхэд нотлох баримттай, үндэслэл бүхий дүгнэлт гаргах;
2. Байгаль орчны ажлын төлөвлөлтөд тусгасан өрмийн хаягдал шингэнийг саармагжуулах, технологийн хаягдал буюу тостой бохир шороог цэвэршүүлэх, хатуу хог хаягдлын цэгийн үйл ажиллагаа, үйлдвэрлэлийн шингэн хаягдлын сангийн нөхөн сэргээлтийг хийсэн эсэхэд дүгнэлт гаргах;
3. Хөрсний дээж авалт, лабораторийн шинжилгээ, биологийн нөхөн сэргээлт, олборлолтын талбай буцаалтын байгаль орчны нөхөн сэргээх ажлыг холбогдох хууль тогтоомж, стандартын дагуу хийсэн эсэхэд нотлох баримттай, үндэслэл бүхий дүгнэлт гаргах;
4. 2014-2018 онд байгаль орчин хамгаалах, нөхөн сэргээхэд зарцуулсан зардал бодитой, үнэн зөв эсэхийг холбогдох тайлан, баримт, үйлдвэрлэлийн бааз болон газар дээр нь очиж, тулган баталгаажуулж, дүгнэлт гаргах;

ГУРАВ. АЖЛЫН ХАМРАХ ХҮРЭЭ

- Аудитын хүрээнд бүтээгдэхүүн хуваах гэрээгээр олборлолт, экспортын үйл ажиллагаа эрхэлж буй “Петрочайна Дачин Тамсаг” ХХК-ийн “Тосон-Уул 19”, “Тамсаг 21” талбайн 2014-2018 онд батлагдсан төлөвлөгөө, төсвийн дагуу хийж гүйцэтгэсэн ажил, өртөг нөхсөн болон нөхөгдөх зардал, газрын тосны экспорт, борлуулалтын орлогын тооцоо, хуваарилалтын холбогдох тайлан, мэдээнд байгаль орчны нөхөн сэргээлттэй холбоотой ажлын гүйцэтгэлийг хамруулна.

ДӨРӨВ. ХҮЛЭЭГДЭЖ БУЙ ҮР ДҮН, БҮТЭЭГДЭХҮҮН

Зөвлөхийн ажлын гүйцэтгэлээр дараах үр дүнд хүрнэ. Үүнд:

АУДИТЫН ҮЕ ШАТ	Гүйцэтгэл	Хүлээгдэж буй үр дүн
Гүйцэтгэлийн үе шат	1. Гэрээлэгчийн 2014-2018 оны байгаль орчин хамгаалах, нөхөн сэргээхэд зарцуулсан өртөг нөхөх зардлын задаргааг он тус бүрээр ангилна.	Гэрээлэгчийн 2014-2018 оны Байгаль орчин хамгаалах, нөхөн сэргээх төлөвлөгөөнд тусгасан ажлын бодит гүйцэтгэлийг тулган баталгаажуулж, ажлын тайлан ирсэн байна.
	2. Өрмийн хаягдал шингэнийг саармагжуулах, технологийн хаягдал буюу тостой бохир шороог цэвэршүүлэх, хатуу хог хаягдлын цэгийн үйл ажиллагаа, үйлдвэрлэлийн шингэн хаягдлын сангийн нөхөн сэргээлт хийсэн эсэхэд дүгнэлт гаргана.	
	3. Байгаль орчны үнэлгээний ажил болон байгаль орчны хяналт шинжилгээ хийсэн эсэх, хөрсний дээж авалт, авсан дээжийн лабораторийн шинжилгээ, биологийн нөхөн сэргээх ажлыг холбогдох хууль тогтоомж, стандартын дагуу хийсэн эсэхэд дүгнэлт гаргана.	

	4. Гэрээлэгчийн 2014-2018 оны байгаль орчин хамгаалах, нөхөн сэргээх төлөвлөгөөнд тусгагдсан ажлын бодит гүйцэтгэлийг тулган баталгаажуулсан ажлын тайланг бичгээр ирүүлнэ.	
Тайлагналын үе шат	1. Аудитын тайлангийн төсөл боловсруулахад оролцох, асуудлын шинжилгээний бүлгийн дагуу бичсэн дэд тайлангууд болон нэгдсэн тайланд мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө өгнө. /Шалгагдагч байгууллагын санал мөн хамаарна/	Дэд болон нэгтгэсэн тайлангийн төсөл боловсруулсан байна.
	2. Тайланг Аудитын зөвлөл, УИХ-ын Төсвийн байнгын хороогоор хэлэлцэхэд аудитын багт зөвлөмж өгч оролцох.	Аудитын тайлан баталгаажсан байна.

ТАВ. УДИРДЛАГА, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ

Гүйцэтгэх ажил үүргийн хүрээнд зөвлөх үйлчилгээ үзүүлж, аудитын гүйцэтгэлийн болон тайлагналын үе шатанд оролцох Зөвлөх /иргэн, хуулийн этгээд, баг байж болно/ нь Монгол Улсын Ерөнхий аудиторов баталсан “Петрочайна Дачин Тамсаг” ХХК-ийн “Тосон-Уул 19”, “Тамсаг 21” талбайн 2014-2018 оны хөрөнгө оруулалт, өртөг нөхөх зардлын хэмжээ, газрын тосны экспорт, борлуулалтын орлогын тооцоо, хуваарилалтад баталгаажуулалт хийх **/АХГ-2021/16-НАА-СА/** код бүхий сэдэвт аудитыг гүйцэтгэхэд Үндэсний аудитын газрын аудитын багийн бүрэлдэхүүнтэй хамтарч ажиллана.

Ажлын даалгаврыг гүйцэтгэхээр шалгарсан байгаль орчны мэргэжлийн зөвлөх шинжээч нь ажил эхлүүлэх болон хүндрэл бэрхшээл, эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэн захиалагч /Үндэсний аудитын газар/-тай урьдчилсан уулзалт, ярилцлага хийх, шаардлагатай асуудлаар нэмэлт тодруулга авч ажиллаж болно.

Зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэх явцад шийдвэрлэх боломжгүй асуудал үүссэн тухай бүр захиалагч талын холбогдох албан тушаалтанд даруй мэдэгдэнэ.

ЗУРГАА. ТАВИГДАХ ШААРДЛАГА БОЛОН АЖЛЫН ТУРШЛАГА

Зөвлөх шинжээч нь байгаль орчны чиглэлээр ажлын дадлага, туршлагатай, дүгнэлт гаргах, зөвлөх үйлчилгээний чиглэлээр ажиллаж байсан, тухайн аудитад зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэхэд ашиг сонирхлын зөрчилгүй гэдгээ бүрэн илэрхийлсэн байна.

Үндэсний аудитын газартай нэгдмэл сонирхолтойгоор хувь хүн байгууллага, албаны болон төрийн нууцыг задруулахгүй хамтран ажиллана.

Тавигдах шаардлага болон ажлын туршлагын хүрээнд зөвлөхөд дараах боловсролын тусгайлсан зэрэг, үндсэн мэргэжил, мэргэшлийн шаардлага тавигдана. Үүнд:

Хуулийн этгээдийн хувьд:

- Зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэх эрх бүхий болохыг нотлох баримт бичиг;
- Хуулийн этгээдийн багийн ахлагч нь дараах шаардлагыг хангасан байна. Үүнд:
- Байгаль орчны чиглэлээр магистр ба түүнээс дээш зэрэгтэй;
- Зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэх эрх бүхий байх;
- Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээ хийж байсан туршлагатай;
- Мэргэжлийн англи хэл эсхүл хятад хэлний мэдлэгтэй;
- Төрийн болон албаны нууц, байгууллага болон хувь хүний нууцыг чандлан хадгалах;
- Мэргэжлээрээ зөвлөх үйлчилгээ үзүүлж байсан туршлагатай;
- Тухайн мэргэжлийн чиглэлээр 10-оос доошгүй жил ажилласан байх;

Ажиллах хүчний шаардлага:

- Байгаль орчны чиглэлээр бакалавр ба түүнээс дээш зэрэгтэй;
- Мэргэжлээрээ 3-аас дээш жил ажилласан;

- Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээ болон эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажил хийж байсан туршлагатай;
- Мэргэжлийн англи хэл эсхүл хятад хэлний мэдлэгтэй;
- Компьютерын өргөн хэрэглээний программууд дээр ажиллах чадвартай;
- Багаар ажиллах, ачаалал даах чадвартай;
- Төрийн албан хэрэг хөтлөлт, архивын талаар мэдлэгтэй, сургалтад хамрагдсан бол давуу тал болно.

Баг, хувь хүний хувьд:

- Шалгаруулалтад оролцохыг хүссэн өргөдөл, анкет, боловсролын зэргийн диплом, бусад үнэмлэх, сертификатын хуулбар;
- Зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэх эрх бүхий болохыг нотлох баримт бичиг;
- Ажлын туршлагыг тодорхойлсон дэлгэрэнгүй намтар;
- Техникийн санал (үүрэгт ажлыг хийх аргачлал, ажлын төлөвлөгөө), санхүүгийн дэлгэрэнгүй санал (тусад нь дугтуйлсан байх);
- Англи болон хятад хэлний мэдлэгтэй бол давуу тал болно.

Дээрх ажлын даалгаврын 6-д заасан шаардлагыг хангасныг нотлох баримт бичгийн баталгаажсан хуулбарыг Үндэсний аудитын газрын цахим хаягаар ирүүлнэ үү.

Монгол Улсын холбогдох хууль тогтоомжийг үйл ажиллагаандаа мөрдлөг болгон гэрээ, ажлын даалгаварт заасан ажлыг мэргэжлийн болон чанарын өндөр түвшинд гүйцэтгэж, шаардлагатай судалгаа, шинжилгээ, тооцоо, тайлан бусад ажлыг хугацаанд нь үнэн зөв чанартай хийж гүйцэтгэнэ.

ДОЛОО. ТӨЛБӨРИЙН НӨХЦӨЛ

Байгаль орчны мэргэжлийн зөвлөх шинжээчийн ажлын хөлсийг харилцан тохиролцож, гэрээнд заасан нөхцөл, хуваарийн дагуу олгоно.